

Az öröm

Lukács 15,1-7
Húsvét u. 3. vasárnap
1953. április 26.

A mai vasárnap megint az elveszett juh és a kereső pásztor példázata áll előttünk, a mai vasárnap azonban egészen különleges szempontból állítja elénk a példázatot. A mai vasárnapnak ősegyházi neve ugyanis: Jubilate! A mai vasárnap tehát az öröm, mégpedig a jubiláló, az ujjongó öröm vasárnapja. Aki benne él az egyházi esztendőben, az ma ezt a példázatot is úgy hallgatja, hogy az örömről szóló tanítást keresi benne. Hallgassuk ma mi is így!

Az az egyszerű tény, hogy az egyház úgy rendezte be életét, hogy évente hivatalosan is arra szorítja szolgálóit: adjanak tanítást az örömről, világosan mutatja, hogy az öröm az egyház szerint is életszükséglet. Úgy vágyik utána az ember, mint a virág a napfény után. Az öröm azonban nemcsak életszükséglet, hanem életkísértés is. Nemcsak igazi öröm van ugyanis, hanem hamisított öröm is, amint van igazgyöngy, meg hamisgyöngy is. A hamisgyöngy azonban ártalmatlan valami. Legfeljebb annak okoz kárt, aki engedi magát becsapni, s megveszi igaz gyöngyként igazgyöngy árán. Az ilyen ember azonban magára vessen! Minek akart mindenáron igazgyöngyöt venni, utóvégre gyöngynyakék nélkül még jól megélhet az ember! Öröm nélkül azonban nem élhet az ember, s ezért aki nem tud különbséget tenni igaz és hamis öröm között, az nemcsak anyagi kárt vall, hanem - amint a példázat is mutatja - életveszedelembé kerül.

I. Milyen a hamis öröm?

Az elveszett juh példája világosan megmutatja. Őt is a hamis öröm vitte veszedelembé.

1. Hamis öröm az, ami mögött önzés van.

Az elveszett juhnak nem volt elég az a legelő, amelyre a pásztor terelte a nyáját, nem volt elég üdítő az a víz, amelynek forrásához a többi bárány boldogan sietett, nem volt elég hús az az árnyék, amelyben déli verőfényben a nyáj pilledten pihent. Neki extra igényei voltak. Ezek az önző extra igények elszakították őt a nagy közösségtől, a nyájtól, a pásztortól s külön utakra vitték. Mit törődött ő azzal, hogy mit jelent mindez a többiek számára?! Ő csak magára gondolt, s közben elfelejtkezett arról, hogy más is van a világon, nemcsak ő. Elfelejtkezett a közösség iránti kötelességeiről, s nem is gondolt arra, hogy magatartása milyen fájdalmat okoz a pásztornak s milyen veszedelembé sodorja a többi bárányt, akik őrízetlen maradnak, míg a pásztor ő utána szaladgál keresve őt.

Örömkereső utadon ne gondold hát csak magadra! Nincs jogunk olyan örömhöz, amelyből valaki másnak kára lesz. Ne szakíts le olyan örömrózsát, melynek tövise mást fog megszúrni, s amely miatt másnak fog egyszer a könnye hullani! Saját önző beállítottságod szerint is ostoba az olyan gondolkodás, mely csak magával törődik. Saját magadat is veszedelembé döntöd ezen az úton. Talán ma még nem nyilvánvaló, de egyszer leszál az este s akkor rászakad minden önző emberre, reád is a rettentő magány, eltátják szájukat ellened a leselkedő veszedelmek, s te reszketve állapítod meg: elrontottam mások életét, de a magamét is.

2. Hamis öröm az, amit csak titokban merünk élvezni.

Minden állattartó gazda jól tudja, hogy az állat is tudja, mikor jár tilosban. A cica nyugodtan lakmározik abból a tányérből, amit a gazdaasszony tett elébe. Jöhetnek, mehetnek körülötte, nem zavartatja magát. De ha az éléskamrában torkoskodik, s valami zajt hall, riadtan kapja fel a fejét, s mikor megjelenik a gazdaasszony az ajtóban, mint a villám, úgy ugrik ki az ablakon. A példázatbeli bárány is kaphatott már párszor kemény dorgálást kószálásáért, talán egypárszor az utána dobott pásztorbot is oldalba találta, vagy az utána uszított kutya harapott a lábába. Mindez eleven ösztönként élt benne, s ezért csak titokban merte folytatni kóborlását. Talán alattomosan figyelte, hogy mikor nyílik kedvező alkalom az elmaradásra, mikor nem néz arra a pásztor, mikor szalad elől a nyájörző kutya, s akkor lépett félre.

Örömkereső utadon ne felejtse el: Hamis öröm az, amit csak titokban merünk élvezni, ami nem bírja a nyilvánosságot! Isten népe még másképp is fogalmazza ezt az igazságot s ezt mondja: Hamis öröm az, ami nem bírja Jézus jelenlétét! Ne nyújts kezet tehát olyan örömvirág után, melyről nem mernél beszélni az édesanyádnak, s ne menj olyan helyre, ahová nem mernéd Jézust magaddal vinni, vagy ahol rettentően szégyelnéd magad, ha ajtót nyitna rád az a Jézus, aki meglepetésszerűen mondotta visszajövetelét! És ne felejtse el, hogy Jézus megmondotta: „Nincs oly titok, ami ki ne tudódnék!” (Máté 10,26). Lehet, hogy ma még büszke vagy álcázó művészetedre és ügyességedre, de holnap már rád törhet a botrány, a veszedelem.

3. Hamis öröm az, ami elszakít Krisztustól.

Az eltévedt bárány először örült annak, hogy elkerült szeme elől a pásztor. Élvezte a tilos édes gyümölcsét. Eljött azután az este a maga sötétjével, megbódult a vadállatok hangja, félelmetes lett minden. Akkor eszébe jutott, hogy mily jó lenne most a pásztor. Lehet, hogy el is indult megkeresni. Futott, ahogy bírta. Úzte a félelem. A sötétben utat vesztett, s valami szakadékba alázuhant. A vadállatok egyre közelebb lopakodtak, s ő borzadva látta: Elvesztem, mert elszakadtam a pásztortól.

Minden, még a legközböbsebbnek látszó dolog is, vagy közelebb visz minket a jó pásztorhoz, Krisztushoz vagy elsodor mellőle. Keresd, mi közelebb visz hozzá! Vannak olyan örömök is, amik közelebb visznek hozzá. Fuss onnan, ahol attól lehet tartanod, hogy elkap az ár! Vannak örömök, amik lazítják a Krisztushoz való kapcsolatunkat. Ezek mind hamis örömök s veszedelembé visznek.

II. Milyen az igaz öröm?

A példázat erre a kérdésre is felel. Nézzük először a báránynál az igazi örömet.

1. Igaz öröm a szabadulás öröme.

Ott hever az önfejtű bárány valami szakadék mélyén. Jártányi ereje sincs már. Ha volna, akkor sem tudna menekülni. Tövisbokor akad a bundájába, s úgy tartja fogva, mint a pókháló a legyet. Egyre közelebb settenkednek a vadállatok. Gyötrelemtől, s halálfélelemtől remegve tehetetlenül várja a borzalmas véget, hogy egyszer csak beléharap egy éhes fenevad. Ekkor egyszerre lépések zaja hallatszik. Riadtan futnak szét a vadak. Egy erős kéz megragadja, s kiszabadítja őt. Lehet-e ennél nagyobb öröm?

Ismered te ezt az örömet? A Krisztusától elszakadt, s a hamis örömök útján veszedelembé jutott, megkötözött, tehetetlen ember számára is út a szabadulás órája. Akit elhagyott, az nem hagyta el őt. Akitől elszakadt, az nem szakadt el tőle. Krisztus kereste, rátalált, s megszabadította. El tudod-e énekelni: „Mikor hevertem bűnben megkötözve, Felém kinyújtád irgalmas kezéd; Örömkönnyekkel térdre hullva áldom Te üdvözítő nagy szerelmedet!”?

2. Igaz öröm a kiengesztelődés öröme

A bárány szabadulásának a szabadulás tényén kívül van még egy külön öröme is, ez maga a szabadító. A pásztor, akit ellenségének tartott, akiben minden jó elrontóját látta, aki mindig csak a tilalmak korlátai közé akarta bezárni szabadság utáni sóvárgó kis bárányéletét, most az jön, hogy megszabadítsa. Az első pillanatban talán megrémül tőle. Joggal fél attól, hogy most lesz azután hadd el hadd. A pásztor azonban nem szidja össze, nem veri meg, nem köt kötelet a nyakára, s így vonzolja haza, hanem a vállára veszi s úgy viszi haza. Nem haragszik a pásztor!— ezt veri ijedt kis bárányszíve ujjongó örömmel, míg a pásztor vállán pihen.

Ismered te ezt az örömet? Tudod, mit jelent az, mikor az ember tudatára ébred annak, hogy nem haragszik az Isten, megbocsátott, kiengesztelődött? Ha nem ismered, akkor életed legnagyobb öröme, az evangélium, az igazi örömhír még előtted van.

3. A pásztornak is van valami öröme

Az 5. vers azt mondja, hogy a megtalált gonosz bárányt felveszi az ő vállára, örülvén. Ez az öröm is igaz öröm: a megtalálás öröme. Olyan nagy öröm ez, hogy nem is bírja egymagában elhordozni. Elmondja mindenkinek. Szomszédainak és barátainak örömmel újságolja: Megtaláltam az én juhomat. Ez az öröm nem csupán az anyagi veszteség elkerülése miatti öröm. A szentföldön az az ember, akinek 100 juha van, még szegény ember. Nincs módja ahhoz, hogy pásztort tartson. Maga legelteti nyáját. De épp ezért minden bárányához személyes viszony fűzi. Mindegyiket ismeri. Ezért veszi észre azonnal, ha egy is hiányzik. Olyan az öröme most is, mint a tékozló fiú atyjáé a fia hazatértekor. Ismered te ezt az örömet: a hazaérkezés örömét?

4. Olyan öröm ez, melynek ég és föld egyaránt örül. Az újjászületés öröme.

Örül a megtért, újjászületett ember. Örülnek körülötte azok, akik a jó pásztor kereső szeretetével keresték őt a magaokozta veszedelmek között. Örül az Isten, akinek fia született. Örülnek az angyalok, kiknek testvérük született. Persze lehetnek mindenütt ünneprontók. A tékozló fiú történetében is ott van a bátyja. A mai igében is a zúgolódó farizeusok és írástudók. A törvényeskedők sosem tudják megérteni a kegyelmet. Nem méltányolják. Nem tudnak örülni neki. A bűnösök és a bűnösöket hazaváró Atya bezzeg örül! Tudsz-e örülni te is vele? Jubilate! Örüljete! Legyetek az övendező Atya ujjongó gyülekezete! Ámen.